

ВЧИТЕЛЬСЬКА ДИНАСТІЯ

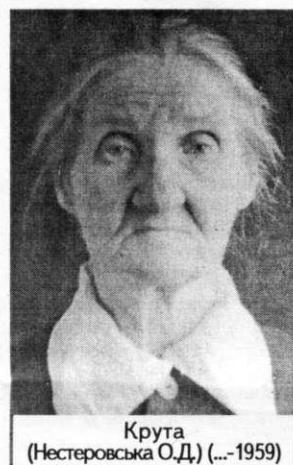
ВІДЗНАЧИЛА

СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

Мабуть багато-хто зі мною погодиться: лініуючись досліджувати власні родоводи, ми з захопленням читаємо, дивимося, слухаємо розповіді інших про своїх дідів-прадідів. Одним з яскравих проявів таких пошуків є висвітлення трудових династій. 1 вересня одна з них у Петриківці відзначила свій столітній ювілей. Хоча, цілком можливо, що сіяти зерна знань її представники почали набагато раніше. Просто ми дуже часто починаємо цікавитися життям і справами предків тоді, коли очевидці, носії відомостей про життя наших по-передніх поколінь, уже відійшли у країність, коли живий зв'язок поколінь обірвався. Та розпочинати цю благородну справу ніколи не пізно.

Сьогодні постараємося поділитися з читачами «Петриківських вістей», деякою інформацією про петриківську вчительську династію Крутых-Соловійовичів-Могильних-Голяченків.

У 1911 році у Петриківці розпочала роботу нова, щойно відкрита школа. Такі навчальні заклади, що зводилися у рамках практичного втілення положень Земської реформи, в народі так і називалися «земські». Іх по всій кольишній царській Російській імперії будували з червоної цегли. Петриківська земська школа - це сьогодні близьке до районного управління Пенсійного фонду України крило корпусу початкових класів Петриківської загальноосвітньої середньої школи. А з протилежного боку, був вхід до вчительської квартири. Ось у ній і поселилися після закінчення Катеринославських курсів уродженець Царичанки Володимир Тарасович Крутый з молодою дружиною Ольгою Дмитрівною, яка народилася у селі (зарах - смт) Голубівка Новомосковського району. Разом з вчительським подружжям на роботу у Петриківку приїхала і сестра глави сімейства Глікерія Тарасівна. Володимир Тарасович викладав математику, а Ольга Дмитрівна з Глікерією Тарасівною були вчителями початкових класів.

Крута
(Нестеровська О.Д.) (...-1959)

Невдовзі сім'я зросла, тож Круті на розі нинішніх Красноярської і Набережної вулиць збудували багатокімнатний добротний будинок - центр великого помістя. Працювали нові вчителі з задоволенням. Рівень їхніх знань, уміння дохідливо і зрозуміло пояснювати новий навчальний матеріал, спокійне, ввічливе ставлення до учнів, їхніх батьків, інших односельців сприяли зростанню авторитету педагогів серед усіх верств населення тогочасної Петриківки.

Та ось у спокійне розмірене життя Крутых увірвалася перша світова війна. Попрацювали у новому навчальному році (бойові дії, як відомо, розпочалися у серпні 1914 року) Володимиру Тарасовичу практично не довелося. Майже відразу після офіційного вступу Росії у війну його, як людину з вищою освітою, призвали в армію. Про офіцерське минуле згадали аж у 1937 році Сталінські репресії тоді виходили на пік своєї активності. Про подальшу долю Володимира Крутого ні Ользі Дмитрівні, ні донькам Каті (1911 р.н.) та Галі (на два роки молодший) нічого не було відомо. Текст реабілітації, що була оголошена після смерті Йосипа Сталіна, був сухий і офіційний.

Сестри Круті і стали продовжувацями справи батьків: Катерина Володимирівна після закінчення Новомосковської агрономічної школи викладала хімію і біологію, а Галина Володимирівна, яка закінчила Дніпропетровське (Катеринославське) педучилище - німецьку мову.

Щоправда через погіршення здоров'я (молодша сестра перенесла інсульт) Галина була змушеня піти на

Ярошевська Г.В.
(Крута)
(1913-1994)

Соловійова К.В.
(1911-2005)

пенсію по інвалідності. Її чоловік - Василь Григорович Ярошевський викладав у школі фізику і математику. А ось їхні діти Алла, з Віктором, до вчительської професії ніякого відношення вже не мали.

Зовсім трішки попрацювала вчительем (до переходу в обласне управління статистики) внучка Галини Володимирівни Крутой - випускниця фізико-математичного факультету Дніпропетровського держуніверситету Інна.

Значно більший

внесок в родинну освітняну династію зробила Катерина Володимирівна з чоловіком та нащадками. Отримавши по закінченні агрономічної школи направлення на роботу в Білорусію (у Новодвінський район) та, працюючи агрономом у одному з радгоспів неподалік від міста Борисовичі, вона познайомилася зі своїм молодим колегою Василем Тарасовичем Соловійовим. Згодом дізналася, що він

єдиний з 13-дітної бідної селянської сім'ї, хто отримав вищу освіту. У ті роки в Білорусі жилося дуже важко. Більшість місцевих селян у порівнянні з українськими відвіртували. Тож Катерина Володимирівна зуміла переконати чоловіка змінити місце проживання.

У Петриківці вона почала працювати у школі: викладала хімію і біологію. А найбільше уславилася шкільними дослідами: вели спостереження, які записувалися у щоденник і потім аналізувалися, за різними сортами картоплі, буряків, сояни, кукурудзи, кормовою травою житняк тощо. Експериментували з густотою рослин у рядках, шириною міжрядь, кількістю поливів, прополок. Все це найбільше не подобалося доньці Катерини Володимирівні і Василю Тарасовичу - Ларисі: з початком літніх канікул шкільні ділянки здебільшого доглядали вони вдвох з мамою.

А ще тодішні школярі вирощували шовкопряд. Його кокони, після того, як закрутяться, треба було зірвати, зварити (це вчителька теж робила у себе вдома на кабіці), а потім здати державному заготовочі. Виконуючи Сталінський план озеленення Радянського Союзу (більша частина степових лісостепів насаджені саме у ті часи), школярі під керівництвом Катерини Соловійової збиралі для питомників насіння акації, дубові жолуді. А ще вони виливали ховрахів, збиралі на полях після закінчення житніх колоски, обираючи до крові обстерну босі ноги.

А які тоді були квітники біля обох щік! Квіти, насіння для яких вписувала здебільшого за власний кошт, на шкільних клумбах Катерина Володимирівна висаджувала таким чином, щоб з весни до пізньої осені «працював» квітковий конвейєр.

Роботи у юннатів і їхньої вчительки вистачало. Проте на все життя учні запам'ятали поїздки на золоті юннатів. Першими з петриківців вони побували і у всесвітньоідомому заповіднику Асканія-Нова.

(Далі буде).

Микола ЯЛОВИЙ.

Крутій В.Т. (...-1937)

ВЧИТЕЛЬСЬКА ДИНАСТІЯ ВІДЗНАЧИЛА СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

(Закінчення. Початок у №40).

Про вчителювання мріяла і Лариса. Переважній більшості її однокласників страшенно подобалася російська мова і література. Уроки Олени Семенівни Лук'яненко просто захоплювали. А як талановито, артистично і головне, жодного разу не підглянувши у книжку, вчителька цитувала цілі сторінки з романів «Война и мир», «Анна Кареніна», «Евгений Онегін», «Герой нашого времени»...

От тільки продовжила сімейну традицію не Лариса, а вже її діти. Їй же на заваді стали... власні скромність та нерішучість. Такі випадки сміливо можна називати анекдотичними. Щось на зразок пригод з популярних рязановських кінокомедій.

Після закінчення школи Лариса Соловійова вирішила, а сімейна рада підтримала і одностайно схвалила те її рішення: вступати на філологічний факультет (російська мова і література) Дніпропетровського держуніверситету. До обласного центру вперше у своєму житті дівчина поїхала сама. Автобусного сполучення тоді не було. Добиралися попутками. Вдома пояснили: їхатимеш трамваем по першому маршруту до зупинки «Університет». Сталося так, що роздивляючись по боках, вона ту зупинку прогавила. А коли вискочила з вагона, то перше, що побачила, був основний корпус медичного інституту. Побоявшись, що заблудиться, та не наважившись розпитати у когось з місцевих, вирішила зда-

Соловійов Василь Тарасович
(1907-2000)

Шевченко(Соловійова)
Лариса Василівна

вати документи і іспити у медичному. Поки стояла у черзі не раз почула про факультет «Лікувальна справа». Саме туди і документи подала. Та одного бала дівчині не вистачило, щоб стати лікарем. Таких «невдах» тоді називалося до 20 чоловік. Усім ім у приймальній комісії порадили подати заяву на санітарно-гігієнічний факультет, де був солідний недобор. Про ту «помилку» Лариса Василівна Шевченко завжди згадує, весело посміхаючись. І є чому. Адже у професійному плані її кар'єру неуспішною аж ніяк не назвеш. Погодьтеся, далеко не кожна випускниця сільської школи дослужилася до посади головного санітарного лікаря одного з республіканських міністерств. У випадку з Лари-

сою Василівною - Міністерства легкої промисловості Української РСР.

У відповідності з популярним колись «То, что отцы не построили, мы построим!», - мамину «помилку» кинулися вправляти діти. Жаль тільки, що менша донька Ірина, випускниця Донецького університету, недовго, як вчитель біології, сіяла розумне, вічне, добре. А старша Наталія закінчила Горлівський педагогічний інститут іноземних мов і все своє свідоме життя вчить учнів шанувати і любити англійську мову - мову №1 у світі.

Заслуженого вчителя України Наталію Іванівну Могильну (Шевченко) глибоко шанують і поважають далеко за межами Солонянської середньої школи і вже тепер її рідного Соло-

нянського району. Добром словом завжди згадують і на Петриківщині. Адже за короткий період викладання англійської мови в Петриківській восьмирічній школі її встигли полюбити багато її учнів. Вони були просто захоплені нею. Розумна, добра, справедлива, красива і зовні, і душою - вона залишила глибокий слід у серцях і пам'яті своїх учнів та в тих, хто мав щасливу нагоду спілкуватися з Наталею Іванівною.

За рік до столітнього ювілею педагогічної династії стала вчителем поки що останній її представник Наталія Юріївна Голяченко - донька Ірини. Мабуть, дався візки тітчин вплив: Наталія закінчила філологічний факультет (англійська і французька мови) і сьогодні працює

❖до дня учителя

Могильна(Шевченко)
Наталія Іванівна

Гончарова (Шевченко)
Ірина Іванівна
(1963-1991)

Голяченко(Гончарова)
Наталія Юріївна

методистом районного відділу освіти та водночас - викладачем англійської мови у початкових класах Петриківської загальноосвітньої середньої школи. А це зовсім поряд з колишньою квартирою її праціади Володимира Тарасовича і прарабабусі Ольги Дмитрівни Крутых.

Микола ЯЛОВИЙ.